Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2198/2024
06.02.2025. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Јелена Митровић, адвокат из ..., против тужене Предшколске установе „Пионир“ из Јагодине, коју заступа Градски правобранилац града Јагодина, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 179/24 од 12.03.2024. године, исправљене решењем истог суда Гж1 179/24 од 08.04.2024. године, у седници одржаној 06.02.2025. године, донео је

П Р Е С У Д У

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 179/24 од 12.03.2024. године, исправљена решењем истог суда Гж1 179/24 од 08.04.2024. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Јагодини П1 160/23 од 28.11.2023. године у ставу другом и трећем изреке, и **одбија** захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиљи на име трошкова ревизијског поступка исплати износ од 33.860,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Јагодини П1 160/23 од 28.11.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавеже тужена да јој на име јубиларне награде за навршених 35 година рада остварених у радном односу код тужене исплати 140.840,00 динара са законском затезном каматом од 01.01.2021. године до коначне исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име разлике између примљене јубиларне награде за навршених 35 година рада остварених у радном односу до припадајуће јубиларне награде по обрачуну извршеном у складу са Правилником о раду тужене, исплати 31.798,00 динара са законском затезном каматом од 01.01.2021. године до коначне исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 174.036,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 179/24 од 12.03.2024. године, исправљеном правноснажним решењем истог суда Гж1 179/24 од 08.04.2024. године, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом и трећем изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавеже тужена да јој на име разлике између исплаћене јубиларне награде за 35 година рада остварених у радном односу до припадајуће јубиларне награде по обрачуну извршеном у складу са Правилником о раду тужене, исплати 31.798,00 динара са законском затезном каматом од 01.01.2021. године до коначне исплате, те је обавезана тужиља да туженој исплати на име трошкова парничног поступка износ од 153.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ...18/20) па је нашао да је ревизија тужиље основана.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је у радном односу код тужене, на радном месту ... . Тужиља је 25.02.2019. године навршила 35 година рада у радном односу, за шта јој је исплаћена јубиларна награда у износу од 109.042,00 динара на основу одредбе члана 42. Посебног колективног уговора за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник Републике Србије“ број 43/17). Правилником о раду тужене, чланом 90. предвиђена је исплата јубиларне награде за 35 година радног стажа у висини две просечне плате запосленог, односно просечне плате остварене у установи у претходном месецу, односно просечна зарада исплаћена запосленом према последњем објављеном податку републичког органа надлежог за статистику, ако је то повољније за запосленог. Тужиља је дана 11.02.2020. године навршила 35 година рада у установи тужене. Разлика између исплаћеног износа на име јубиларне награде за 35 година рада остварених у радном односу и износа који би тужиљи припао на име јубиларне награде према обрачуну извршеном у складу са Правилником о раду тужене износи 31.798,00 динара.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је, применом одредаба чланова 8, 9. и 10. Закона о раду усвојио тужбени захтев за исплату разлике између исплаћене јубиларне награде и јубиларне награде обрачунате у складу са одредбама Правилника о раду тужене установе. Наведени правилник већим износом јубилане награде од оне која је предвиђена Посебним колективним уговором предвидео је повољније право запосленог када наврши 35 година стажа. Стога је оправдано досуђивање разлике између исплаћене јубиларне награде по одредбама Посебног колективног уговора и припадајуће по одредбама Правилника о раду тужене.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев налазећи да би тужиља имала право на исплату јубиларне награде у складу са

одредбама Правилника о раду тужене, као акта којим је утврђено веће право у погледу самог износа јубуларне награде, али у случају да јој претходно није била исплаћена јубиларна награда на основу Посебног колективног уговора. Исплатом јубиларне награде за 35 година рада по Посебом колективном уговору, обавеза тужене, као послодавца је престала, у смислу члана 295 став 1 Закона о облигационим односима. Код изложеног, тужиљи не припада право на јубиларну награду по Правилнику о раду тужене, па неосновано потражује и разлику између исплаћеног износа и износа јубиларне награде који би јој по том основу припадао применом Правилника о раду тужене установе.

Врховни суд налази да се основано ревизијом указује да је побијана другостепена одлука донета уз погрешну примену материјалног права.

Одредбама члана 8. став 2. и члана 10. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05...95/18), прописано је да општим актом и уговором о раду могу да се утврде већа права и повољнији услови рада од права и услова утврђених законом, као и друга права која нису утврђена законом, осим ако законом није друкчије одређено, да се Посебним колективним уговором не могу утврдити мања права и неповољнији услови рада запосленом од права и услова утврђених општим колективним уговором који обавезује послодавце који су чланови удружења послодаваца које закључује тај посебан колективни уговор, као и да колективним уговором код послодавца не могу да се утврде мања права и неповољнији услови рада запосленом од права и услова утврђених општим, односно посебним колективним уговором који обавезује тог послодавца.

Према одредби члана 120. тачка 1. Закона о раду, општим актом, односно уговором о раду може да се утврди право на јубиларну награду и солидарну помоћ. Одредбе овог Закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено, на основу одредбе члана 2. став 2. тог закона.

У складу са одредбама члана 42. став 1. тачка 4. Посебног колективног уговора за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“ број 47/17), послодавац је дужан да запосленом исплати јубиларну награду за 35 година рада у радном односу - две просечне плате.

Правилник о раду тужене установе број 1971/1 од 17.10.2011. године са изменама број 1793/2 од 17.10.2014. године, број 185/6 од 29.01.2015. године и број 2312/4 од 26.11.2015. године, у одредби члана 90. став 1. и став 2. предвиђа обавезу послодавца да запосленом исплати јубиларну награду која се исплаћује запосленом у години када наврши 10,20, 30 или 35 година рада у установи, а у ставу 3. алинеја 4. истог члана да висина јубиларне награде износи за 35 година радног стажа две просечне плате запосленог, односно просечне плате остварене у установи у претходном месецу, односно просечне зараде исплаћене запосленом према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику, ако је то повољније за запосленог.

Имајући у виду наведене одредбе члана 8. став. 2. и 10. Закона о раду, општи акти (колективни уговор и правилник о раду) у односу на закон могу да утврде већа

права и повољније услове рада од права и услова утврђених законом, као и друга права која нису утврђена законом. Ово правило се примењује и у међусобним односима општих аката у том смислу да општи акт слабије правне снаге, односно нижег хијерархијског нивоа може да утврди друга, односно већа права и повољније услове рада, од општег акта јаче правне снаге, односно вишег хијерархијског нивоа. У том случају се примењују одредбе тог општег акта који предвиђа већа права и повољније услове рада.

У овој парници, тужиља, запослена у установи предшколског вапитања и образовања тужбеним захтевом тражи исплату разлике између јубиларне награде за навршених 35 година рада у радном односу која јој је исплаћена у складу са одредбама Посебног колективног уговора за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе и јубиларне награде обрачунате у складу са одредбама Правилника о раду тужене установе.

У складу са наведеним одредбама члана 120. Закона о раду, право на јубиларну награду запосленима у установама предшколског васпитања и образовања утврђено је Посебним колективним уговором за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе. Тужиља, запослена у туженој предшколској установи, како произилази из утврђеног чињеничног стања, навршила је 35 година рада у радном односу, па јој је у складу са цитираним одредбама члана 42. став 1. тачка 4. Посебног колективног уговора исплаћена јубиларна награда. Међутим, запосленима у туженој предшколској установи ово право било је утврђено и наведеним одредбама Правилника о раду. Овај општи акт тужене као акт слабије правне снаге, у смислу одредаба члана 8. став 2. и члана 10. Закона о раду које, предвиђају могућност утврђивања већих права и повољнијих услова рада у односу на опште акте јаче правне снаге, по оцени Врховног суда повољнији је од наведеног Посебног колективног уговора. Ово стога што би тужиљи према одредбама члана 90. став 1, 2. и 3. Правилника о раду за навршених 35 година радног стажа код тужене установе, имајући у виду предвиђену висину јубиларне награде, иста припадала у већем износу од исплаћеног. Из наведених разлога, супротно налажењу другостепеног суда, предметна обавеза тужене да тужиљи исплати јубиларну награду није престала у смислу одредаба члана 295. став 1. Закона о облигационим односима, јер тужиљи, код изложеног, припада разлика између износа исплаћене јубиларне награде и износа који јој припада на основу Правилника о раду, како правилно закључује и првостепени суд.

Како је преиначена другостепена пресуда и одбијена жалба тужене, то је потврђена и одлука о трошковима првостепеног поступка и одбијен захтев тужене да се обавеже тужиља да јој накнади трошкове парничног поступка.

Имајући у виду наведено, Врховни суд је на основу члана 416. став 1. Закона о парничном поступку одлучио као у ставу првом изреке.

Тужиља је успела у поступку по ревизији, па јој на основу чланова 153, 154. и 163. став 2. Закона о парничном поступку, припадају и опредељени трошкови овог поступка, који обухватају трошкове на име састава ревизије 18.000,00 динара према Адвокатској тарифи важећој у време предузимања парничне радње, као и на име

судских такси за ревизију 6.344,00 динара и ревизијску одлуку 9.516,00 динара, према важећој Таксеној тарифи.

На основу члана 165. став 2. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Председник већа - судија
Драгана Маринковић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић